

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fundamentos das actividades de loita

Materia	Fundamentos das actividades de loita			
Código	P02G050V01205			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Gutierrez Santiago, Alfonso			
Profesorado	Gutierrez Santiago, Alfonso			
Correo-e	ags@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral A materia «Fundamentos das actividades de loita» impártese no segundo cuadrimestre do primeiro curso do Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

Nesta materia proporciónase unha visión xeral dos deportes e actividades de loita. Desde unha perspectiva teórica, abórdanse as diferentes concepcións actuais máis significativas referentes ao ámbito dos deportes de loita desde un punto de vista xeral e, desde unha perspectiva práctica, realízase un percorrido a través dos deportes de loita con agarre, facendo especial fincapé no judo.

Así mesmo, esta materia é fundamental dentro do plan de estudos da titulación impartida na Universidade de Vigo, posto que é a única, dentro deste, onde o alumnado ten a oportunidade de obter os coñecementos necesarios sobre o ámbito dos deportes de loita, imprescindibles na formación dun Graduado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

Competencias

Código	
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
B16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
B23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades motrices básicas das actividades de loita.	B7
Coñecemento e comprensión dos fundamentos do judo e as actividades de loita.	B10
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita.	B12
Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	B26
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	B25
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	B13
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	B24
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades de loita, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	B15
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades de loita.	B16
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao ámbito do judo e das actividades de loita.	B18
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades de loita de forma inadecuada.	B20
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita.	B23
Utilización da información científica básica aplicada ao ámbito do judo e das actividades de loita.	B14

Contidos

Tema

BREVE DESCRICIÓN DOS CONTIDOS DA MEMORIA DE VERIFICACIÓN DO GRAO:

1. Fundamentación teórica das actividades de loita.
2. Fundamentos técnico-tácticos e didácticos do judo e as actividades de loita.
3. Estrutura formal e funcional do judo e as actividades de loita.
4. O proceso de iniciación deportiva ao judo.

DESENVOLVEMENTO DOS CONTIDOS:

Son seis bloques temáticos (A, B ... F). En cada un dos seguintes bloques temáticos, ao final do mesmo e entre paréntese, sinalaremos mediante o correspondente número -1,2,3,4- a cal ou cales dos contidos da memoria de verificación fai especial referencia.

A) Evolución histórica dos deportes de loita (1).

Descrición: nesta área temática realízase un percorrido a través das diferentes etapas históricas que sufriu a loita, desde a época primitiva, pasando polas civilizacións arcaicas, o mundo clásico, a idade media, etc., ata chegar á actualidade.

Contidos:

- Breve aproximación á loita noutras civilizacións.
- A loita nas civilizacións arcaicas.
- A loita no mundo clásico I: a loita en Grecia.
- A loita no mundo clásico II: a loita en Roma.
- A loita na Idade Media e na Idade Moderna.

B) O proceso de institucionalización deportiva das actividades de loita e das artes marciais xaponesas (1-2-3-4).

Descrición: Explícase cal foi o proceso de deportivización que experimentaron as loitas ata chegar á súa plena institucionalización, realizando especial fincapé en disciplinas luctatorias como o judo. Resúmese a evolución sufrida polo judo desde a súa orixe ata a actualidade. Abórdanse os inicios do judo como unha forma de defensa persoal -ju jutsu-, efectuando unha aplicación práctica das técnicas máis relevantes do judo ás situacións máis cotiás de defensa persoal. Como colofón do devandito proceso de deportivización preséntase o regulamento arbitral do judo. Se conceptualizan e caracterizan as artes marciais xaponesas, analizando o cambio sufrido ata o seu deportivización, é dicir, a transformación do Bujutsu en Budo.

Contidos:

- A loita na Época Contemporánea.
- O judo. A súa evolución.
- Iniciación ao Ju Jutsu.
- Regulamento arbitral de judo.
- As artes marciais: concepto e caracterización. As artes marciais xaponesas como educación espiritual: o seu cambio en occidente -a deportivización-.

C) Caracterización e concepto dos deportes de loita (1-3).

Descrición: este bloque temático está destinado a efectuar unha acotación conceptual da loita, aclarando termos que, a priori, poderían parecer idénticos para, posteriormente, establecer cales son as características comúns dos diferentes deportes de loita.

Contidos:

- Acotación conceptual da loita: aclaracións terminolóxicas.
- Características comúns dos deportes de loita.

D) Clasificación dos deportes de loita e das técnicas (1-2-3-4).

Descrición: nesta área temática abórdanse a diversidade de clasificacións dos deportes de loita en función das distintas correntes doctrinais máis relevantes. Efectúase unha revisión das clasificacións técnicas máis importantes para, finalmente, realizar unha comparación entre as técnicas utilizadas en distintos deportes de loita con agarre, desde as formas de proxectar ao adversario contra o chan ata as formas de control ao adversario.

Contidos:

- Clasificación dos deportes de loita.
- As clasificacións da técnica en judo. Comparativa técnica entre diferentes deportes de loita con agarre.

E) Deportes de loita. Xeneralidades (1-2-4).

Descrición: neste bloque temático abórdanse os aspectos máis relevantes sobre o cerimonial característico dos deportes de loita. Ademais, realizaremos un achegamento ás habilidades motrices luctatorias.

Contidos:

- Deportes de loita. O seu cerimonial.
- As habilidades motrices luctatorias.

F) Fundamentos (Kihon) (1-2-3-4).

Descrición: nesta área temática abordaremos fundamentos dos deportes de loita tan relevantes como o saúdo, a postura, o agarre, as caídas e as fases da técnica.

Contidos:

- O saúdo (Rei).
- A postura (Shisei).
- As caídas (Ukemi).
- O agarre (Kumikata) e as fases da técnica.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	30	45	75
Titoría en grupo	0	15	15
Lección maxistral	22.5	33.75	56.25
Exame de preguntas obxectivas	1	1.5	2.5
Práctica de laboratorio	0.5	0.75	1.25
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (tatami).
Titoría en grupo	Consultas que o alumno mantén co profesorado da materia no tatami para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que vai realizar o estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada do alumnado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de aula como posteriormente no despacho.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada do alumnado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de laboratorio no tatami como posteriormente no despacho.
Titoría en grupo	A atención personalizada do alumnado nas tutorías en grupo é especialmente práctica e desenvólvese a demanda do alumnado (de forma individualizada, por parellas, ou en pequenos grupos).

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas de laboratorio	A avaliación da docencia práctica realizarase de forma continua mediante o control da asistencia do alumnado. - Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades motrices básicas das actividades de loita. - Coñecemento e comprensión dos fundamentos do judo e as actividades de loita. - Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita. - Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma. - Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo. - Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional. - Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional. - Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades de loita, con atención ás características individuais e contextuais das persoas. - Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades de loita. - Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, ao ámbito do judo e das actividades de loita. - Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades de loita de forma inadecuada. - Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita.	Es necesario asistir al 80 por ciento de las prácticas	B7 B10 B12 B13 B15 B16 B18 B20 B23 B24 B25 B26
Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test ou verdadeiro/falso. - Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades motrices básicas das actividades de loita. - Coñecemento e comprensión dos fundamentos do judo e as actividades de loita. - Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita. - Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma. - Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo. - Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional. - Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, ao ámbito do judo e das actividades de loita. - Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita. - Utilización da información científica básica aplicada ao ámbito do judo e das actividades de loita.	42	B7 B10 B12 B13 B14 B18 B23 B25 B26

Práctica de laboratorio	Exame oral e práctico no tatami.	58	B7
	- Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades motrices básicas das actividades de loita.		B10
			B12
	- Coñecemento e comprensión dos fundamentos do judo e as actividades de loita.		B13
			B15
	- Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita.		B16
			B18
	- Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.		B20
			B23
	- Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.		B24
			B25
	- Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.		B26
	- Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.		
	- Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades de loita, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.		
	- Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades de loita.		
	- Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, ao ámbito do judo e das actividades de loita.		
	- Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades de loita de forma inadecuada.		
	- Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita.		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Probos de tipo test: obter un cinco sobre dez no exame correspondente.

A avaliación da docencia teórica realizarase mediante unha proba final escrita correspondente aos temas impartidos durante o curso: exame tipo test ou verdadeiro/falso.

Probos prácticos: obter un cinco sobre dez no exame teórico-práctico oral correspondente. Asistencia ao 80% das prácticas.

A avaliación da docencia de laboratorios realizarase de forma continua mediante o control da asistencia do alumnado (é necesario asistir ao 80% das clases prácticas), e tamén se efectuará unha proba práctica final (exame oral) correspondente aos temas impartidos durante o curso.

A **cualificación final** obterase realizando unha media ponderada dos dous exames superados. No caso de que soamente se supere un dos dous exames, a cualificación positiva (do exame superado) conservase unicamente ata a seguinte convocatoria de xuño-xullo.

As cualificacións de cada convocatoria serán **publicadas** en FAITIC, onde se indicarán as datas de revisión dos exames.

As **datas oficiais dos exames** poden consultarse na web da facultade no espazo "Docencia. Exames. Curso 2018-2019".

Aplicaranse os mesmos criterios de avaliación para o **RESTO DE CONVOCATORIAS**. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Taira, Shu, **La esencia del judo (Tomo I)**, 2ª edición, Satori, 2014

Taira, Shu, **La esencia del judo (Tomo I)**, 1ª Edición, Satori, 2009

Taira, Shu, **Judo (I)**, 1ª Edición, COE, 1992

Villamón, Miguel (dir.), **Introducción al judo**, 1ª Edición, Hispano-Europea, 1999

Kano, Jigor, **Judo Kodokan**, 1ª Edición, Eyra, 1989

Kodokan Judo, **Nage Waza -various techniques and their names-**, 1ª Edición, Kodokan, 200-?

Kodokan Judo, **Katame Waza -various techniques and their names-**, 1ª Edición, Kodokan, 200-?

Bibliografía Complementaria

Adams, N., **Los agarres**, 1ª Edición, Paidotribo, 1992

Amador, F.; Castro, U. y Álamo, J.M., **Luchas, deportes de combate y juegos tradicionales**, 1ª Edición, Gymnos, 1997

Burger, R., **Judo**, 1ª Edición, ADELEF, 1989

Camerino, O.; Prieto, I.; Lapresa, D.; Gutiérrez-Santiago, A. y Hileno, R., **Detección de T-patterns en la observación de deportes de combate**, 2014

Castarlenas, J.Ll. y Peré Molina, J., **El judo en la educación física escolar. Unidades didácticas**, 1ª Edición, Hispano Europea, 2002

Draeger, D.F., **Modern Bujutsu & Budo. The martial arts and ways of Japan. Volume 3**, 1ª Edición, Weatherhill, 1996

Durantez, C., **Las Olimpiadas Griegas**, 1ª Edición, Delegación Nacional de Educación Física y Deportes, 1977

Federación Española de Lucha-Comité Nacional de Sambo, **écnicas de Sambo. Programa oficial hasta cinturón negro**, 1ª Edición, Esteban Sanz, 1997

Franco Sarabia, F., **Cinturón negro de judo: programa oficial**, 1ª Edición, Esteban Sanz Martínez, 1985

Frederic, L., **Diccionario ilustrado de las artes marciales**, 1ª Edición, Eyra, 1989

García Romero, F., **Los Juegos Olímpicos y el deporte en Grecia**, 1ª Edición, AUSA, 1992

Gutiérrez Santiago, A., **La iniciación deportiva para personas con ceguera y deficiencia visual**, 1ª Edición, Aljibe, 2011

Gutiérrez Santiago, A. y Maceira Gago, A., **Deportes de loita**, 1ª Edición, Igapepsa, 2003

Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I., **Errores en el modelo técnico deportivo en la iniciación al Judo: Morote Seoi Nague**, 2006

Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I., **Ippon Seoi Nague vs. Morote Seoi Nague. Los 10 puntos básicos para su utilización en el proceso de enseñanza-aprendizaje desde la perspectiva del error**, 2007

Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I., **Las claves en el proceso de enseñanza-aprendizaje de la técnica de judo desde la perspectiva del error: O Soto Gari vs. O Soto Guruma**, 2007

Gutiérrez, Alfonso y Prieto, Iván, **Teoría y praxis del juego en las actividades de lucha**, 1ª Edición, Wanceulen, 2008

Gutiérrez-Santiago, A., Prieto, I., Camerino, O. y Anguera, M.T., **Sequences of errors in the judo throw Morote Seoi Nage and their relationship to the learning process**, 2013

Gutiérrez, A., Prieto, I., Cancela, J.M., **Most frequent errors in judo Uki Goshi technique and the existing relations among them analysed through T-Patterns**, 2009

Gutiérrez-Santiago, A., Prieto, I., Cancela, J.M., Ayán, C., **Análisis del error en la técnica de judo Koshi guruma mediante T-Patterns**, 2014

Huelí, J.M., **Judo: la actividad física y deportiva extraescolar en los centros educativos**, 1ª Edición, Consejo Superior de Deportes, 2000

Inman, R., **Judo. Las técnicas de los campeones de combate**, 1ª Edición, Madrid, 1989

Inogai, T. y Habersetzer, R., **Judo pratique. Du débutant à la ceinture noire**, 1ª Edición, Amphora, 2002

Inokuma, I. y Sato, N., **Best Judo**, 1ª Edición, Kodansha Internacional, 1980

Jazarin, J.L., **El espíritu del judo. Las enseñanzas de un maestro de artes marciales**, 1ª Edición, Eyra, 1996

Kawaishi, M., **Mi método de judo**, 1ª Edición, Bruguera, 1964

Kimura, M., **El Judo. Conocimiento práctico y normas**, 1ª Edición, Aedos, 1976

Kolychkin, A., **Judo. Nueva didáctica**, 1ª Edición, Paidotribo, 1989

Kudo, K., **Judo en acción. Técnicas de proyección**, 1ª Edición, Fher, 1979

Kudo, K., **Judo en acción. Técnicas de combate cuerpo a cuerpo en el suelo**, 1ª Edición, Fher, 1979

Mañas, A., **Gladiadores. El gran espectáculo de Roma**, 1ª Edición, Ariel, 2013

Nobuyoshi, T., **Aikido. Etiqueta y transmisión. Manual para uso de los profesores**, 1ª Edición, Paidotribo, 2002

Nossov, K., **Gladiadores. El espectáculo más sanginario de Roma**, 1ª Edición, LIBSA, 2011

Pous Borrás, S., **La justa, un aspecto deportivo medieval**, 1993

Prieto, I., Gutiérrez, A., Camerino, O. y Anguera, M.T., **Knowledge of error in relation to the teaching and learning osoto-gari judo throw**, 2013

Prieto, I.; Gutiérrez-Santiago, A. & Prieto, M.A., **Knowledge of Errors in the Teaching-Learning Process of Judo-Techniques: Osoto-Guruma as a Case Study**, 2014

Prieto Lage, I., Gutiérrez-Santiago, A., y Prieto Lage, M.Á., **The teaching-learning process of judo techniques improved using knowledge of errors. Tai-otoshi as a case study**, 2014

Prieto Lage, I., Gutiérrez-Santiago, A., y Prieto Lage, M.Á., **Determination of feedback in judo by means of T-patterns**, 2014

Ratti, O. y Westbrook, A., **Los secretos del samurai. Las artes marciales en el Japón feudal**, 1ª Edición, Paidotribo, 2000

Rodríguez Dabauza, P., **Jiu jitsu de hoy, vol. 1 y 2: Técnica de defensa personal del samurai de ayer**, 1ª Edición, Alas, 2000

Rodríguez Dabauza, P., **Judo aplicado a la defensa personal**, 1ª edición, Esteban Sanz, 2000

Santos Nalda, J., **Artes marciales. El Aikido**, 1ª Edición, Paidotribo, 1990

Segura Mungía, S., **Los Juegos Olímpicos**, 1ª Edición, Anaya, 1992

Stevens, J., **Three Budo Masters. Jigoro Kano, Gichin Funakoshi y Morihei Ueshiba**, 1ª Edición, Kodansha International, 1995

Taira, Shu, **La esencia del judo (Tomo II)**, 2ª edición, Satori, 2014

Uzawa, T., **Pedagogía del judo**, 1ª Edición, Miñón, 1982

Watson, N., **Father of judo: a biography of Jigoro Kano**, 1ª Edición, Kodansha International, 2001

Recomendaciones
